

Ярослав Романчук

НОВИЙ ЗАХІД

*Українська
історія*

УДК 338.1/.2(477)

Р 69

Ярослав Романчук. Новий Захід. Українська мрія — Х.: Вид-во «Літера Нова», 2023 — 672 с.

Книга видана за підтримки В'ячеслава Климова і Володимира Поперешнюка, засновників компанії «Нова Пошта».

Книга презентує наукові та практичні засади економічної політики країни, яка стикається з глибокими кризовими явищами і мобілізує ресурси для їх подолання. Системні пропозиції щодо трансформації економіки України ґрунтуються на аналізі ключових теорій і моделей економічного зростання, практиці реалізації стратегій у країнах, що розвиваються, та перехідних країнах, а також на аудиті економічної політики України від початку 1990-х. Ярослав Романчук пропонує свою інноваційну модель економічного розвитку для України. В її фундаменті — теорія підприємницького зростання (Австрійська економічна школа), висновки численних наукових досліджень, емпіричні дані, накопичені за понад 30 років щодо таких явищ, як «економічна свобода», «приватна власність», «конкурентоспроможність» і «соціальний прогрес». Практична реалізація цієї моделі дасть змогу Україні увійти до престижного клубу країн із ВВП понад один трильйон доларів, стати потужним локомотивом розвитку та зростання Європи.

The book presents the scientific and practical foundations of the economic policy of the country, which faces deep crisis phenomena and mobilizes resources to overcome them. Systemic proposals for the transformation of the Ukrainian economy are based on the analysis of key theories and economic growth models, the practice of strategy implementation in developing and transition countries, as well as an audit of Ukrainian economic policy since the early 1990s. Yaroslav Romanchuk proposes his innovative model of economic development for Ukraine. It is based on the entrepreneurial growth theory (Austrian economic school), conclusions of numerous scientific researches and empirical data accumulated over 30 years on such phenomena as «economic freedom», «private property», «competitiveness» and «social progress». The practical implementation of this model will allow Ukraine to join the prestigious club of countries with GDP of over one trillion dollars, becoming a powerful engine of development and growth in Europe.

Усі права захищені. Жодна частина цієї книги не може бути вігтворена в будь-якій формі без письмового дозволу власників авторських прав. Права на публікацію книги українською мовою належать «Літера Нова».

785055

ISBN 978-617-7758-64-7

© Я. Ч. Романчук, 2023

© «Літера Нова», підготовка книги до друку, оформлення, 2023

Зміст

Вступне слово 8

Вступ 10

Розділ I. Моделі економічного зростання та результати їхнього застосування 27

1.1. Теорії зростання та розвитку на пострадянському просторі..... 27

Марксистська, радянська теорія економічного зростання..... 36

Теорії екзогенного економічного зростання Харрода-Домара, Солоу-Свона 41

Економіка знань: теорія ендогенного економічного зростання Ромера 51

Практика реалізації моделі Ромера: інвестиції є, продуктивності немає..... 68

1.2. Практика застосування моделей Держави загального інтервенціонізму..... 74

Жертви моделей Держави загального інтервенціонізму після провалу радянського Держплану 81

Уроки Білорусі: глухі кути та ризики державного володіння, інвестування та споживання 92

Сучасні обкладинки фьюжн моделей Держави загального інтервенціонізму 95

Куди веде інтервенціонізм 106

1.3. Економічна свобода як ключовий елемент капіталістичної теорії економічного зростання. 116

Верховенство права 126

<i>Права власності .....</i>	130
<i>Модель підприємницького зростання та добробуту...141</i>	
<i>Модель підприємницького зростання та соціальний прогрес .....</i>	144
<i>Здоровий глузд як фундамент моделі зростання та розвитку .....</i>	152
<i>Дискредитація капіталізму та свободи: термінологічна плутанина.....</i>	159
1.4. Транзит як стан сучасного світу.....	172

Розділ II. Джерела економічних проблем пострадянського простору..... 181

2.1. Марксизм та марксистки .....

<i>Скільки справжньої науки в марксизмі .....</i>	197
<i>Класична школа економіки та Маркс.....</i>	201
<i>Теорія експлуатації.....</i>	206
<i>Теорія цінності та додаткової вартості .....</i>	209
<i>Сучасний марксизм .....</i>	215

2.2. Теорія Дж. Кейнса. До 90-річчя економічного шаманства .....

<i>Економіка до Кейнса .....</i>	221
<i>Кейнс як ідеолог одержавлення грошей.....</i>	231
<i>Кейнс ставить під сумнів закони ринку .....</i>	235
<i>Кейнс як теоретик та ідеолог держави загального інтервенціонізму .....</i>	239
<i>Метастази кейнсіанства .....</i>	244
<i>Кейнсіанство як ідеологічна та лженаукова диверсія проти перехідних країн .....</i>	250
<i>Наслідки реалізації ідей та рекомендацій кейнсіанства .....</i>	253
<i>Кейнс не на правильному боці історії .....</i>	261

2.3. Марксистсько-кейнсіанський фьюжн України. ...266

2.4. Основні помилки пострадянської трансформації. Чи був у Заході план?..... 305

Розділ III. Підприємець/Споживач проти системи Олігархат/Схематоз.....333

3.1. Інноваційні підходи до економічної політики роз- витку та зростання 333

*Принципи комп'ютерної гри для економічної політи-
ки.....335*

Розмір Держави на трьох рівнях розвитку 339

3.2. Економіка воєнного часу. Погляд ззовні та зсе- редини 346

План «Лугано» – відновлення старих порядків 353

Відновлення України: Паризька доповідь-1..... 361

*Модель управління відновленням України: освічений
авторитаризм та помірний Держплан 370*

Токсична спадщина 372

*Місце бізнесу в міжнародно-українському синдикаті
розпорядників чужого 375*

3.3. Погляд на повоєнну трансформацію України від елітного американського CSIS 379

Розділ IV. Програма розвитку та зростання Укра- їни «Новий Захід».....395

4.1. Програма «Економіка воєнного часу. Що роби- ти?» 396

Частина 1. Управління економікою воєнного часу ... 396

Частина 2. Гроші та фінанси 398

Частина 3. Бюджет та податки 401

*Частина 4. Діловий клімат: правила роботи підприєм-
ців..... 405*

Частина 5. Зовнішня торгівля.....410

Частина 6. Соціальна політика..... 413

Частина 7. Промислова політика 417

Глобальна мережа маяків як партнер України 421

Частина 8. Сільське господарство 424

Частина 9. Як відновити Україну 430

4.2. Програма «Україна – Новий Захід»	437
<i>Частина 1. Вступ. Україна – Новий Захід .....</i>	<i>437</i>
<i>Частина 2. Бачення майбутнього України .....</i>	<i>439</i>
<i>Частина 3. Економічне диво для України .....</i>	<i>445</i>
<i>Частина 4. Унікальність зовнішнього контексту після перемоги України у війні. Конкуренція юрисдикцій та WOW ефект .....</i>	<i>453</i>
<i>Готовність України до сучасних викликів та конкуренції юрисдикцій .....</i>	<i>476</i>
<i>Конкуренція юрисдикцій та WOW-ефект країни ..</i>	<i>482</i>
<i>Частина 5. Основні уроки системних трансформацій України у контексті транзитивних країн в 1991-2022 рр. ....</i>	<i>487</i>
<i>Уроки економічної науки .....</i>	<i>496</i>
<i>Уроки економічної політики .....</i>	<i>499</i>
<i>Частина 6. SWOT аналіз України як конкуруючої юрисдикції для виробників товарів та послуг .....</i>	<i>503</i>
<i>Частина 7. Що робити? Заходи економічної політики .....</i>	<i>509</i>
Підсумок. Висновки за програмою	618
Додаток: Україна в цифрах	619
Список цитування	667